

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Puncte de contact între diplomația engleză și germană

— Incetul cu incetul se va stabili o înțelegere între partidele beligerante —

Rotterdam, 19 Maiu. — Reprezentantul din Berlin al ziarului »Nieuwe Rotterdamsche Courant« a avut o convorbire cu o personalitate germană de frunte, cu rol conducător, despre impresia recentelor declarații ale Ministrului de externe Sir Grey — făcută asupra cerurilor germane

Personalitatea aceasta și-a exprimat uimirea pentru faptul că ministrul de externe englez este de acord cu factorii conducători germani în atâtea puncte.

— Tot așa ca și Grey — și la Berlin nu se dorește o Europa care să fie stăpânită de o singură națiune. Nici la Berlin nu se dorește un zăngănit permanent de sabii, sau o armată prea puternică și mare, dar nici de cealaltă parte o flotă prea covârșitoare.

Nimeni nu dorește o Europă, care să fie guvernată din Berlin — dar iarăși nu ne putem mulțumi cu o Europa, care ar avea menirea să reguleze stările interne din Germania contra voinei tuturor statelor federale germanice sau să

indepărteze cu sabia presupuse greșeli din filosofia germană.

Dacă Grey consideră ca o primejdie forma de stat germană, — dînsul ar mai putea găsi fără mare greutate, în Europa state mult mai autocratice, cari au nevoie de o mai mare îmbunătățire. În Germania domnește părerea, că dacă Grey voiește într'adevăr să traducă în fapt prețutindeni cererea sa de libertate adevărată a națiunilor — el s'ar afla în mare incurcătură.

Cu plăcere s'a luat la cunoștință la Berlin asigurarea lui Grey, că voiește să vadă liber imperiul german. Această asigurare stă însă în contradicție cu dorințele afirmate până acum de bărbatii conducători ai Angliei și ai celorlalte state din Ententa: că Germania trebuie zdrobită.

Correspondentul ziarului olandez mai adaugă: Declarațiile acestea ale personalității politice germane, au fost făcute parte în chip ironic, parte cu o specială considerație față de afirmațiile recente ale lui Grey — privindu-le ca un progres.

Submarine rusești scufundă vapoare germane

Stockholm, 19 Maiu. — »Dagens Nyheter« anunță. Torpilarea vaporului »Hera« a fost făcută de un submarin rus, la sud-vest de Landsort, la ora 9 dimineață. Echipagiul a primit ordinul ca în timp de 10 minute să părăsească

vaporul. După 20 minute, vaporul a fost scufundat. — Mercuri după amiază au mai fost scufundate încă alte două vapoare germane de către un submarin rusesc.

America contra Angliei și pentru Irlanda

Berlin, 19 Maiu. — Wolff Bureau află din Washington, că noua notă americană către Anglia în chestia confiscării poștei neutrale, va fi remisă săptămâna viitoare. De oarece tratativele verbale au rămas fără rezultat în această chestiune, nota americană va pune mai mult pond pe revendicările americane.

Tot Wolff Bureau anunță din New-York, că în multe biserici din Statele Unite s'a oficiat câte un serviciu divin pentru jertfele rebeliunii din Irlanda. În numeroase orașe au avut loc ad. năr de protestare contra omoririi șefilor rebeliunii irlandeze.

Berlin, 19 Maiu. — »Associated Press« din Washington, anunță că președintele Wilson împreună cu secretarul de stat Lansing se vor consfătuși zilele acestea în chestia soliei Papei, remise acum de curând ministerului de externe american prin delegatul apostolic, Monsignore Bonzano. Solia Papei se pronunță pentru continuarea raporturilor amicale între Germania și Statele Unite și indică indirect posibilitatea de a se înălța o pace generală în Europa.

După aceasta cons. l. re Wilson va răspunde Papei.

DIN ROMÂNIA

Din culisele tratatelor Ententei cu România

Marele ziarist englez, Dr. Dillon, unul din cunosătorii adânci ai politicii Ententei în Balcani, publică acum prea interesante amănunte despre felul cum au decurs tratativele între Ententa și România, cari tratative n'au dus la nici un rezultat în urma teribilei înfrângerii a rușilor. Iată ce istorisește dr. Dillon în »Daily Telegraph«:

D. Brătianu n'a voit să scadă nimic din pretențiunile lui, nu admitea nici un punct nelămurit în făgăduelile făcute de Ententă. Experiența României în 1877, când după ce a venit în ajutorul Rusiei, ea s'a bată pe turci, ea s'a văzut dispuiată de Basarabia și silită a se mulțumi cu Dobrogea, a fost motivul principal al acestei cereri de condiții definitiv stabilite.

S'a spus: Deși aceste cereri de compensații au fost destul de rezonabile în ele însuși, faptul de a le fi pus cu condiția pentru participarea României în război, alături de Ententă, pare mai mult opera unui învârtitor de afaceri, decât a unui bărbat de stat.

Intr'un conflict atât de teribil ca cel de față, al cărui scop este realizarea de înalte idealuri, această tocmeală pentru obțineri teritoriale a aruncat — nici că se putea altfel — asupra statului și guvernului român o lumină sinistrală.

Acestei critici, răspund amicii d-lui Brătianu, că majoritatea beligeranților le-a servit ca exemplu și că aceștia aveau încă motive mult mai mici decât România.

Atâta timp cât armatele rusești erau victorioase, cererile României au fost respinse. Când trupele țarului, din lipsa de munițiuni s'au văzut nevoite să se retragă, au fost făcute concesiuni incetel cu incetul, ușoare întâi, apoi din ce în ce mai mari, pe măsură ce retragerea se accentua.

Apoi toate cererile au fost acordate, dar era prea târziu.

Intr'adevăr din cauza plecării armatelor rusești, România se afla atât de expusă la atacuri din diferite părți și atî

de izolată de protectorii ei, încît înaltul comandament român socoti o intervenție ca fiind primejdioasă și inutilă pentru Ententa.

Ruptura filipescanilor

— *Un fost ministru conservator prezice ruptura. — Cine e acest fost ministru. — Cine a trădat „complotul”. — Confirmarea știrilor noastre. — Situația din partidul conservator.* —

Citim în »Libertatea« din București:

Sub titlul »Senzationalele declarațiuni ale unui fost ministru conservator« a apărut în ultimul număr al ziarului »Steagul« o foarte importantă declarațiune, din care reiese că mulți fruntași conservatori, sătui de frământările d-lui Filipescu și desamăgiți de promisiunile lui repetate, erau pe cale să-l părăsească și să treacă de partea d-lui Al. Marghiloman, a cărui autoritate morală crește din zi în zi. Din nenorocire, însă, complotul a fost descoperit la timp și zădărnicit.

Iată câteva pasagii din articolul în chestiune: »Recunoaștem ne-a spus fostul ministru, că s'a făcut cea mai mare greșală că ne-am despărțit de d. Al. Marghiloman, șeful partidului adevărat conservator. Dar evenimentele dându-i dreptate, autoritatea lui este și va rămâne tot mai mare. Spun toate acestea amărât de tristul spectacol în care am ajuns noi cei ce-am urmat politica sau mai bine zis năbădăile domnului N. Filipescu.

Incredători în el, la început l'am crezut cu toții, asigurându-ne din zi în zi că acțiunea lui va prinde în toată țara și că opera care o urmărește nu este pornită decât pentru binele țării.

Iar mai departe, același fruntaș adaugă:

»Cum s'a evaporat Acțiunea Națională, Liga Națională, Federația Unionistă, parlamentul de la Bulevard, o știe orice cetățean. Filipescu făcea bine dacă se lua după noi, înainte de a pleca în Rusia. Atunci noi câțiva, în urma unei mature chibzuințe ne-am sfătuit cu toții, și am hotărât ruperea definitivă de Take Ionescu, omul care nu urmărește decât distrugerea partidului conservator, — în realitate nu urmăream însă, decât a întări partidul și deci a veni de unde am plecat.

Nenorocirea noastră — a acestora — cari punem la cale evenimentul, a fost că unul dintre noi, — care astăzi scrie articole disperate la »Epoca« — ne-a trădat cauza — sfânta cauză — și a desvăluit totul lui Take Ionescu.

Odată pus în cunoștință de complotul ce se făcuse contra lui — Take Ionescu — a recurs la toate mijloacele pentru a nu rupe relațiunile cu Nicu Filipescu. Acțiunea noastră fiind deci descoperită, ea nu a mai avut nici un efect, și Filipescu a devenit un instrument în mâinile lui Take Ionescu.

Am reprodus intenționat cele două pasagii din »Steagul« pentru ca cititorii noștri să-și dea seama de ce este vorba.

În ce ne privește, dăm deplină confirmare articolului din »Steagul«. Ținem să amintim însă că »Libertatea« a dat știrea rupturii în tabara filipescană, încă de acum 3 luni. Cum însă, darea în vileag a celor ce se preparau puteau vătămă acțiunea începută, am fost rugați să nu mai insistăm, ceea ce am și făcut.

Acum însă, când »Steagul« dă amănuntele la care ne referim, datorii suntem să spunem și noi ce știm.

Fostul ministru conservator care vorbește prin »Steagul« nu este alt decît d. Mihail Vlădescu, iar disperatul, care scrie azi articole în »Epoca« și care a trădat »complotul«, e d. Ionăș Gră-

dișteanu. Trebuie să adăugăm însă că d. M. Vlădescu nu e singurul fruntaș filipescan, care regretă ruptura din partidul conservator și care ar dori să se întoarcă la matcă. De aceeași părere e și d. Dim. Greceanu dela Iași, care are de partea d-sale mai toate organizațiile filipescane din Moldova — d-sa fiind considerat ca un fel de șef al cluburilor conservatoare din Moldova.

La Craiova, se știe, d. Filipescu are o... disidență, în frunte cu d. Mișu Popp, fost deputat.

La București fruntașii se agită, iar la Iași d. D. Greceanu nici nu vrea să stea de vorbă cu takistii.

Pe de altă parte, evenimentele externe se precipită și ele dau dreptate d-lui Marghiloman. — Discursul rostit de d. Filipescu la Craiova constituie o osândire a propriei d-sale politici.

Or, toate acestea nu pot rămâne fără efect asupra situației în partidul conservator. D. Filipescu își va da foarte curând seama că nu poate rămâne decât cu pungașii d-lui Take Ionescu.

MERSUL RĂZBOIULUI

Prada de eri dela italieni: 900 prizonieri, 18 tunuri, 18 mitralieze.

— *Atacuri și contra-atacuri pe frontul francez. — În biruința noastră contra italienilor am avut pierderi absolut neînsemnate. — Teama de o pace pripită în Franța. — Ce anunță francezii de pe frontul balcanic. Progresele ofensivei turcești în Caucaz.* —

De pe frontul rusesc, pe ziua de 18 Maiu, numai comunicatul german anunță că la răsărit de Krașin a fost doborât un aeroplan rusesc.

Pe frontul basarabean nici o activitate deosebită. Svonurile despre o apropiată ofensivă rusă se vădesc ca nefundate.

Din Balcan sosesc următoarele știri:

Un comunicat francez arată ce evenimente s'a produs pe frontul balcanic între 1 și 15 Maiu. De ambele părți ale râului Vardar și la apus de lacul Doiran nu s'a schimbat situația. În prima jumătate a lunii Maiu, n'au avut loc lupte importante de artilerie. Se continuă de ambele părți cu construirea de tranșee. Artileria noastră a bombardat de repetate ori pozițiile dușma-

ne. Acțiunea ambelor artilerii a fost foarte vie mai ales la 2, 3, 4, 8 și 15 Maiu. La sud-est de lacul Doiran, detașamentele noastre de avangardă au ocupat Dovetepe. Alte detașamente au pătruns în direcția Bitolia (Monastir). Acțiunea aeroplanelor a fost redusă. La 14 Mai aeroplanele franceze au bombardat Tathie. Zeppelinul »L. 15«, care la 5 Maiu a venit din Timișoara la Salonic, a fost atacat și urmărit de aeroplanele noastre. La gura râului Vardar, a fost distrus de focul tunurilor noastre. Tot echipajul a fost prins. Înainte de a fi distrus, Zeppelinul a întreprins două zboruri peste câmpul întărit dela Salonic.

— Regele Petru al Serbiei, a trecut prin Bergen (Norvegia) în drumul său spre Petersburg.

LUPTLE DIN APUS

— *O divizie africană respinsă de germani cu grele pierderi. — Ce anunță comunicatul francez. — Sute de bombe aruncate de aeroplane franceze asupra pozițiilor germane. — »Până acum germanii sînt biruitori«.* —

Comunicatul german dela 18 Maiu anunță următoarele de pe frontul francez:

La sud-vest de Lens au continuat luptele cu granate de mână. Trei noi atacuri franceze contra pozițiilor noastre de pe înălțimea 304 au fost respinse azi dimineată. La retragerea dușmanului peste Esnes, el a suferit grele pierderi. E vorba de data aceasta, de încercările de atac făcute de o nouă divizie africană, amestecată cu francezi albi și colorați. Un atac întreprins de forțe slabe la sud-vest de Reichsackerskopf a eșuat cu totul.

Șeful Statului major

Comunicatul francez dela 17 Maiu anunță:

Lupte de artilerie au avut loc la

Champagne, în sectorul de pe înălțimea Le Mesnil. În Argonne, la Fille Morte au avut loc lupte de mine victorioase pentru noi. Pe malul stîng al râului Meuse, germanii bombardează linia noastră primă. O încercare a germanilor cu granate de mână, de a face progrese la Homme Mort, a dat greș. Pe malul drept al râului Meuse, artileria de ambele părți a fost activă în regiunea între Haudromont și lacul Vaux. 13 aeroplane franceze au aruncat 20 bombe asupra gărilor din Ars și Metz, 40 asupra gării din Arneville, 24 bombe asupra lagărului german din Domvillers, Ville Deyont, Coumont etc.

— Hervé, în ziarul său »La Victoire« conjură pe soldații francezi să renunțe la gândul unei păci apropiate. Doar trebuie să se gîndească la lucrul acesta, că până acum germanii sunt învingătorii, și țin ocupate țări ca Belgia, Polonia, Franța de nord, Serbia, Muntenegru și Albania, și vor pune numai condițiuni de biruitor. Chiar dacă ar da îndărăt toate țările, o pace ar fi cu neputință, căci coaliția puterilor centrale ar constitui o primejdie permanentă.

— Azi, Camera franceză se întrunește iară. Sînt anunțate interpelări neplăcute guvernului, despre abuzurile cenzurei, despre împrejurările în care se desfășură bătălia dela Verdun. «Le Temps» crede că nu se va permite desvoltarea acestei interpelări.

— Miniștrii francezi, Viviani și Thomas au părăsit eri Rusia, întorcându-se la Paris.

— Ziarul «Utro Rossj» află că pe frontul francez, a fost prelungită linia ce o ocupă trupele engleze până la Soissons, așa că frontul francez a fost scurtat, ceea ce e privit ca un succes al pretențiilor franceze.

— În Irlanda s'au condamnat la moarte alți 8 irlandezi rebeli, dintre cari 4 au și fost împușcați.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— *Noui progrese în ofensiva austro-ungară în Tirolul de sud. — Alți 900 italieni prinși, 18 tunuri, 18 mitralieze capturate. — Cum prezintă comunicațiile italiene retragerea italienilor. — Ce spune presa neutrală despre succesele austro-ungare.* —

Comunicatul lui Höfer dela 18 Mai anunță următoarele noi succese pe frontul italian:

Pe frontul tinutului de pe coastă și în Carintia, acțiunea de artilerie a fost stinjenită în cea mai mare parte de ceață. La sud-est de Montfalcone, a fost respinsă o încercare a italienilor de a recuceri poziția lor perdută la Bagni. La Colidi Lana au eșuat repetate atacuri dușmane. În Tirolul de sud trupele noastre în atacurile lor între valea Astach și Lain (Astico și Leno) au luat panta de granită a muntelui Maggio, trecând valea Loui, au pus stăpînire pe partea de sud dela Piazza și Costabella și au respins mai multe contra-atacuri dușmane la sud de Moșieri, pe Zugna Torta. Ziua de ieri ne-au adus peste 900 noi prizonieri, printre cari 12 ofițeri, iar ca pradă am capturat 18 tunuri și 18 mitralieze.

Comunicațiile italiene dela 16 și 17 Mai afirmă ca pierderile noastre în aceste lupte ar fi »ingrozitoare» și »enorme». Aceste aserțiuni cari au de scop să slăbească impresia retragerii lor sînt absolut inventate. Pierderile contrarului se pot evalua numai dacă rămîi pe câmpul de luptă. Ori italienii nu sînt în această situație. Noi însă, apreciind jertfa de sînge ale fiecărui din bravii noștri militari, declarăm ca pierderile noastre, grație dibăciei infanteriei noastre, și a protecției puternice a artileriei noastre și a experienței războinice a concurenței noastre, — au fost extrem de reduse.

HÖFER, mareșal locot.

— Presa olandeză relevă importanța succesele austro-ungare pe frontul italian. «Maasbode» constată că prin aceste succese, s'a înlăturat amenințarea a orașului Trient.

«Nieuwe Rotterdamse Courant» constată că această e cea mai grea înfrîngere ce au suferit-o până acum italienii — și va avea de urmare paralizarea completă a ofensivei italiene.

— Oficiul guvernului român «L'Independance Roumaine» scrie în aceiaș chestie:

Peste câteva zile se implinește anul dela intrarea Italiei în război. Silită să lupte pe două fronturi, armata austro-ungară adunată în pripă,

a stat în defensivă. Avantajii strategice decisive n'au fost obținute de nici o parte, avînd în vedere mai ales caracterul muntos al frontului de luptă. De abia după zece luni de luptă, italienii au reușit să cucerescă culmea dela Colidi Lana. Dar n'au putut lua Görz, nici n'au putut înainta în direcția Trientului. Raportul de azi arată că trupele austro-ungare au început să atace pe întreg frontul. Lovitura principală a fost dată în Tirolul de sud. E pentru prima oară când se fac în Alpi un număr așa mare de prizonieri, ceea ce confirmă că planul ofensivei austro-ungare a fost de mult și cu îngrijire pregătit.

— Să vedem acum, în ce chip prezintă italienii înfrîngerile lor:

Comunicatul oficios italian dela 16 Mai anunță:

Pe frontul Trentino, dușmanul după o bombardare intensivă a pornit la atac cu mari mase de infanterie contra sectoarelor din valea Ets și Alto Astico. După prima rezistență, în cursul căruia dușmanul a suferit pierderi îngrozitoare din partea trupelor noastre, — acestea s'au retras în linia lor de apărare, principală. De a lungul întregului front până la mare, s'a manifestat acțiunea austro-ungară printr'un foc de artilerie și atacuri de infanterie de deosebită intensitate. Asemenea acțiuni au avut loc în valea Sugane, între munte Colle și Santa Anna, pe înălțimele la nord-vest de Görz și pe panta la sud de muntele St. Michele. Pretutindeni dușmanul a fost respins în mod prompt. Luptele cele mai inversunate au avut loc în zona Montfalcone, unde lupta s'a dat cu succes schimbător, dar după un contra-atac am făcut 254 prizonieri, și am capturat 2 mitralieze. Atacurile aeroplanelor austro-ungare asupra orașelor Venetia, Mestre, Udine, au pricinuit în general puține jertfe și pagube neînsemnate. O escadră de aeroplane italiene au bombardat azi dimineață gara din Ovice Dui și Cantonamentele dușmane din Kostanjevoca, Lokovisa și la Carst. Am aruncat 50 bombe cu succes nimicitor. Aceleaș aeroplane au doborât două aeroplane austriace la Görz.

Comunicatul italian dela 17 Mai anunță:

Intre Tonale și Judicaria duel de artilerie.

În valea Lagarina, după un foc intensiv de artilerie, dușmanul a întreprins 5 atacuri violente contra pozițiilor noastre dela Lugna Torta. Dușmanul a fost respins și a suferit pierderi enorme în focul nostru de artilerie și infanterie nimicitor. Multe cadavre dușmane sînt duse de riul Ets. În sectorul între Valea Terragnole și Astica de sus, un foc concentric de artilerie austro-ungară de ori-ce calibru ne-a silit să mai corijăm frontul nostru, renunțînd la câteva poziții avansate. În sectorul Asiago, dușmanul a încercat câteva atacuri în noaptea de 16 Mai, a fost însă respins cu mari pierderi, și a rămas toată ziua inactiv.

În valea Sugana, dușmanul a întreprins o zi după alta violente atacuri — dar a fost mereu respins. Într'un contra atac am făcut 300 prizonieri. Pe celelalte părți ale frontului, am respins multe atacuri dușmane și am făcut o sută de prizonieri în valea Pellegrino, în zona Tolmino, la muntele Nero, la St. Michele. Aeroplane austriace au aruncat bombe asupra localităților Tesio, Ospedaletto, Ontebelluna, Carme și Omona.

— Asupra acestor comunicate italiene, — de la cartierul de presă austro-ungar, se face următorul comentariu:

Ca o dovadă că nu e vorbă de câteva poziții avansate la cari au renunțat italienii în Tirolul de sud, — ei sînt cele mai importante poziții — avem un document autentic ce l'am găsit la colonelul din regimentul 64 de infanterie italian, ce l'am făcut prizonier în aceste lupte, în care document stă precis:

»Linia principală în care trupele italiene trebuie să opue rezistență la extrem, este linia Monte Maronia-Malga, Pra-Soglio k'Aspiso, căci căderea unui singur punct de sprijin din această linie, — ar amenința întreaga linie.»

Ori tocmai această linie a fost pierdută de trupele austro-ungare.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— *Ofensiva turcă face progrese în Caucaz. — Erzerum va fi recucerit de turci.* —

Ziarele elvețiene anunță că după știrile din Petersburg, ofensiva turcă ia o întindere tot mai mare în Caucaz. Filialele băncilor rusești deschise la Erzerum, au și părăsit acest oraș, de teama unui apropiat atac turc.

Știrile zilei

VERSURI UȘOARE DE PRIMĂVARĂ

Cum s'a schimbat lumina în văzduh!

Aleargă vîntul ager ca un duh

Prevestitor de vremuri bune, nouă,

De zile însorite și de rouă.

Zăpezile topitu-s'au pe munți;

Sar apele bogate, pe sub punți,

Trec repede-căci vor să-și împletească

Cu a soarelui beteală 'mpărătească

Frumoasele cosițe de naiadă.

Și sufletul meu tot nu vrea să creadă

Că i-a venit o nouă primăvară!

Eși, suflete, din ocna ta afară,

Și dacă tu ai harul 'nspirării...

Ah, cântă! ca pe pajștele mării

Te du cu boarea caldă ce adte,

E pretutindeni astăzi poezie!

Prin stratul gros de frunze vestejite

Din codrul plin de toamne suferite,

Au răsbatut plîpînde vioarele;

Privighetori, cocoare, rîndunele,

Pădurea verde, lacurile-albastre,

Și chiar împrejurimea casei noastre

Sunt dintr'o lume tinăra, voioasă!

V. DEMETRIUS.

Noui tratative între guvernul austriac și ungar,

au început azi la Viena, în chestiuni de ordin economic. Din partea guvernului ungar au plecat în Capitala Austriei miniștrii, contele Tisza, baronul Harkányi, Teleszki, baronul Ghillani. Aceste conferințe vor dura câteva zile.

Ce cred italienii despre intențiile României.

Ziarul italian «Idea Nazionale» cerea să micșoreze importanța acordului comercial austro-ungar, spunînd că acesta n'are nici cea mai mică însemnătate politică, ci e numai o urmare a grelei situațiuni economice în care se află România, după luptele din Balcan. Indată ce România va găsi momentul ca bine venit, va ieși din

neutralitate, și atunci toate convențiile comerciale cu puterile centrale nu vor mai avea nici o valoare.

Invalizi austro-ungari din Rusia.

A mai sosit un nou transport, de 40 ofițeri și 162 soldați austro-ungari, eliberați din captivitatea rusească, ca schimb pentru invalizii ruși retrimși de monarhie în patria lor. Noul transport a sosit la Brăx, și de acolo invalizii vor fi repartizați în Austria și Ungaria.

Noul ministru de interne german,

în locul lui dr. Delbrück, demisionat din cauză de boală, va fi numit actualul ministru de finanțe german Helfferich. Ca succesor al acestuia se vorbește de dr. Walther Rathenau, directorul Societății generale de electricitate.

Contele Géza Zichy,

unul din marii compozitori ai Ungariei, care și-a serbat zilele acestea jubileul de 50 de ani de activitate artistică, a fost distins de rege cu ordinul »Pro litteris et artibus.«

Cutremure de pământ în Italia.

S-au simțit Mercuri după amiază la ora 1.50 m. cari au durat 25 secunde. Localitățile Ferrara, Aquileja, Ancona, Pesaro, Rimini au suferit de pe urma cutremurului, diferite pagube. Mai multe persoane au fost rănite. În valea Cerro, s'a produs o surpare de pământ pe o întindere de 100.000 km. cea ce a întrerupt linia ferată Viella—Palma.

Un pod cu'n fren se prăbușese în rîu.

Din Cracovia se anunță, că o mare nenorocire s'a produs pe linia ferată galițiană ce duce dela pădurile din Rikov spre ferestrele din Turka. Podul s'a surpat în momentul când a trecut peste el un tren. Locomotiva și 14 vagoane s'au prăbușit în adâncimi. Fochistul și doi lucrători au fost ușor răniți. Pare că un atentat e la mijloc.

Sinuciderea unui moșneag de 98 ani.

Din Posen (Germania) se anunță că moșneagii de 98 de ani, Schuller s'a sinucis, spânzurându-se. Într-o scrisoare ce a lăsat-o spune că și pune capăt vieții, fiindcă s'a saturat de ea.

Deputați turci la Berlin.

Luni sosesc în Capitala Germaniei, cu trenul balcanic șase deputați turci, ca răspuns la vizita ce-au făcut-o deputații germani la Constantinopol.

Gallieni operat

Fostul ministru de război francez, generalul Gallieni a fost supus ieri la o grea operațiune de Prostăta. Operațiunea a avut deplin succes și a fost făcută de profesorul Mario.

Profesorul Reinhardt,

celebru director de teatru din Berlin, care a introdus o școală cu totul nouă în arta dramatică, sosește azi la Budapesta, și va da la Teatrul de Comedii (Vigszínház) un ciclu de 10 reprezentații, cu concursul marilor artiști Wegener și Paltenberg. Azi Vineri, reprezintă comedia lui Gerhard Hauptmann »College Crampton«, iar mâine Sâmbăta, celebra dramă a lui Strindberg »Tatăl«.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțu.
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Ultima oră

O centrală germană pentru fructe și legume

Berlin, 19 Maiu. — Consiliul federal german în ședința sa plenară de azi a hotărât să anunțe crearea unei centrale pentru legume și fructe. Această centrală cu o administrație și conducere specială, va sta sub controlul cancelariului imperial. Această centrală va avea de scop să sprijine producția și valorificarea legumelor și fructelor. Secția administrativă va fi o autoritate, iar secția comercială, fără a se amesteca în comerțul particular de legume și fructe, se va îngriji de procurarea, depozitarea și repartizarea lor.

25 de ani de la moartea lui Ion C. Brătianu

București, 19 Maiu. — Se împlineste un sfert de veac de când a închis ochii pentru eternitate Ion Brătianu, părintele actualului prim-ministru român, acela căruia în bună parte i se datorește crearea Statului modern român.

Trecerea timpului nu a făcut de altfel decât să reliefeze și mai bine figura marelui Ioan Brătianu și să pună în valoare meritele eroice ale aceluia care a văzut atât de clar viitorul României, și a știut să voiască atât de precis în momentele acelea în care soarta țării românești era încă nelămurită.

Într-o vreme nebuloasă, el înțelese cu claritatea minții celor aleși, că dinastia străină este cheia de boltă a progresului român social, și național.

Și într-un timp în care amintirea secolelor de umilită față de străini era atât de recentă în mintea tuturor, Ioan Brătianu se făcu purtătorul de cuvânt al demnității naționale; vocea care cere în mijlocul indiferenței celor mari, dreptul de a fi ascultată. Și e de ajuns să amintim de modul cum, împreună cu tovarășul său de nemurire Mihail Kogălniceanu, a știut să apere interesele României în areopagul dela Berlin, pentru a înțelege ce concepție nouă de raporturi internaționale între mica Românie și marile state, conducea, actele și vorbele lui Ioan Brătianu. »Când a sosit momentul solemn al Congresului dela Berlin — spune Dimitrie Sturdza în cuvintele dela sa la căpătâiul celui ce dispăruse — Ion Brătianu — cu ilustrul său confrate Mihail Kogălniceanu, făcu acea falnică întâia intrare a României în mijlocul Congresului, când amândoi se înfățișară, nu ca unii ce cerșetoresc ceva, ci cu fruntea sus, ca trimișii regelui Carol, care scăpase de mare pericol o mare împărăție și care reclamă dreptate și păzirea cu stăruință a unui tratat. Acela demn și energic intrare în sinul Congresului a pus temeliea respectului și încrederei Europei în noul Stat român«.

Conștiința politică a lui Ioan Brătianu era astfel o permanentă forță de inițiativă; era o permanentă forță de naționalizare.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapesta, VII., Ilka-utca 36, se poate comanda următoarele:

Rugăciuni pentru soldați

cu binecuvântarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali)

Prețul: 1 exemplar cu porto postal 10 fileri;

50 exemplare cu porto postal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto postal 5 cor. 30 fileri.

„Dor și jale“

adunate de Dr. Dimitrie Cioloca, co. la numai 44 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Harta Europei

cea mai nouă ediție, care cuprinde toate țările învrăjbite, fiecare țară separat colorată costă 1.50 cor., plus 10 fileri porto postal.

Calendarul „Foi Ilustrate“

cu diferite ilustrații originale din războiul mondial, pe care ar fi bine să-l aibă fiecare om, pentru ca să-l fină ca o amintire din aceste timpuri grele. Costă numai 30 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Cântece din războiu

(carte din 96 pagini), cuprinde cele mai noi cântece din războiu, întitulate

Lămuriri referitoare la Ajutorul de stat

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.

Broșura este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Ingrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițerii cari au devenit ologi, ciungi, etc., în decursul împlinirii datoriilor lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și al familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată sprijinul material lunar al văduvei, spesele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul când soldatul a dispărut. Toate acestea se cuprind și într-un articol separat undese arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadeții și stegarii căzuți în războiu, și spesele de educație.

Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșura se pun întrebări și se dau răspunsuri înțelegătoare.

Prețul 40 fileri, plus 5 fileri porto postal. Se poate căpăta dela

Administrația ziarului

„Foaia Poporului Român“

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36